

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 242/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AB AUTO, spol. s r.o.**, Starinská, Humenné, IČO 36 451 380, zastúpenej advokátkou JUDr. Henrietou Danišovou, Janka Alexyho 7, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cob/28/2024-198 z 13. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 4. septembra 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka si uplatňuje aj právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Prešov uznesením č. k. 23Cb/188/2023-167 z 10. januára 2024 na návrh sťažovateľky neodkladným opatrením uložil správcovi konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Udavské povinnosť zložiť do úschovy okresného súdu sumu 93 786,54 eur s tým, že bude vydaná po právoplatnosti rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. 7Cb/22/2018 o vydanie bezdôvodného obohatenia úspešnej sporovej strane. V odôvodnení uviedol, že sťažovateľka disponuje neprávoplatným rozhodnutím č. k. 7Cb/22/2018-788 z 23. marca 2023, ktorým okresný súd zaviazal žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie z titulu zaplatenej kúpnej ceny za nehnuteľnosti, ktoré je absolútne neplatné pre rozpor so zákonom (uplatnený reštitučný nárok bránil scudzeniu počas konkurzu a vylučoval nehnuteľnosť z konkurznej podstaty, pozn.). Rozdiel medzi príjmami a výdavkami úpadcu bol k 31. decembru 2020 v sume 99 109,88 eur a iné peňažné prostriedky nemá, a preto považoval okresný súd za dôvodné uložiť zloženie sumy do úschovy.

3. Správca konkurznej podstaty úpadcu podal proti tomuto uzneseniu odvolanie, v ktorom v podstatnom namietal svoju pasívnu legitimáciu v konaní, keďže pri predaji nekonal ako súkromná osoba, ale ako správca konkurznej podstaty na základe záväzného pokynu konkurzného súdu. Sumu, ktorej sa navrhovateľ domáha, nikdy neprijal do svojho vlastníctva, preto mu ani nevznikla povinnosť ju vydať, resp. deponovať do súdnej úschovy. Ako správca konkurznej podstaty podlieha dozoru konkurzného súdu, veriteľského výboru, resp. veriteľov úpadcu a bez ich záväzného pokynu nemôže zložiť peniaze do súdnej úschovy, teda nemôže navrhovateľom požadovaným spôsobom nakladať s finančnými prostriedkami, ktoré patria úpadcovi. Navrhovateľ pri uzatvorení kúpnej zmluvy vložil kúpnu cenu na účet úpadcu, teda iba úpadca by mohol byť žalovaným subjektom a osobou povinnou z neodkladného opatrenia. Finančné prostriedky nepatria odporcovi, ale úpadcovi, a preto je nariadené neodkladné opatrenie nevykonateľné.

4. O tomto odvolaní rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. V odôvodnení uviedol, že neobstojí námietka odporcu o nedostatku jeho pasívnej legitimácie v konaní, keďže v konaní vystupuje na strane odporcu ako správca konkurznej podstaty, čo zodpovedá zákonnej úprave § 14 ods. 1 písm. c) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“). V konaní svedčí pasívna legitimácia správcovi, a nie úpadcovi. Navrhovateľ v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia správne označil ako odporcu správcu konkurznej podstaty. Medzi stranami nie je sporné, že sťažovateľka v osobitnom konaní uplatnila proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda pohľadávku z titulu vrátenia kúpnej ceny, ktorú uhradila na základe kúpnej zmluvy z 27. februára 2008, ktorou jej boli odpredané nehnuteľnosti v konkurznom konaní úpadcu a ktorých sa napokon nestala vlastníčkou. Tvrdenia sťažovateľky, že pohľadávka na (vydanie) vrátenie bezdôvodného obohatenia nie je pohľadávkou proti podstate, nezodpovedá právnomu režimu zákona o konkurze, podľa ktorého § 6 ods. 2 konkurznú podstatu tvorí majetok (vrátane peňažných prostriedkov), ktorý sa nadobudol počas konkurzu. Je nesporné, že až po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu došlo k uzatvoreniu spornej kúpnej zmluvy a kúpna cena bola uhradená na účet (v prospech) konkurznej podstaty úpadcu. Konkurzné konanie vykonáva konkurzný súd a nemôže doň zasahovať žiaden iný súd (s výnimkou súdu rozhodujúceho o opravnom prostriedku), ale ani ten istý súd v rámci iného konania. Usmerňovať činnosť správcu podstaty môže súd len v rámci konkrétneho konkurzného konania. Rozhodnutím vydaným v inom súdnom konaní nie je možné správcovi podstaty ukladať povinnosti, ktorými by sa upravoval jeho postup v konkurznom konaní.

II.

Sťažnostná argumentácia

5. Zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľky vyplýva, že nesúhlasí s právnym posúdením veci krajským súdom, považuje ho za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené. Sťažovateľka poukazuje na špecifiká svojej procesnej situácie, ktoré spočívajú v tom, že kúpna zmluva bola neplatná z dôvodu uplatnenia reštitučného nároku oprávnených osôb tri roky pred uzavretím kúpnej zmluvy, čo vylučovalo zahrnutie sporných nehnuteľností do konkurznej podstaty úpadcu a následný predaj v konkurznom konaní. Keďže nehnuteľnosti netvorili konkurznú podstatu, zastáva názor, že ani zaplatená kúpna cena za ne nemôže tvoriť konkurznú podstatu, a preto ide o pohľadávku priamo voči úpadcovi, ktorá nie je predmetom konkurzného konania, a boli splnené podmienky na vydanie

neodkladného opatrenia v civilnom konaní tak, ako to posúdil okresný súd. Konkurzný súd nemôže žiadnym úkonom absolútne neplatný právny úkon dodatočne schváliť a ani odstrániť vadu, ktorá spôsobuje neplatnosť. Ak dôjde k plneniu na základe absolútne neplatného právneho úkonu, má dotknutá strana právo na vydanie bezdôvodného obohatenia a povinná strana je povinná získať plnenie vydať bez rozhodnutia konkurzného súdu. Právomoc konkurzného súdu nie je v tejto rovine žiadnou právnou normou daná. Právny názor krajského súdu preto nemá podľa názoru sťažovateľky oporu v platnom práve a porušuje jej právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

6. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces sťažovateľky, ktoré videla v nesprávnom právnom posúdení splnenia podmienok vydania neodkladného opatrenia krajským súdom. Vyčíta mu, že nemá oporu v platnom práve a je arbitrárne.

7. Ústavný súd v úvode pripomína, že jeho úlohou nie je zastupovať či nahrádzať činnosť všeobecných súdov, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody ústavne relevantnej intenzity.

8. Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd pristupuje k preskúmvaniu sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením, veľmi zdržanlivo, meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností, ak by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

9. Aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia však musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia preto musí mať predovšetkým zákonný podklad, byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

10. V tomto limitovanom rozsahu preskúmal ústavný súd obsah napadnutého uznesenia krajského súdu s prihliadnutím na sťažnostnú argumentáciu a nezistil procesný exces, ktorý by odôvodňoval ingerenciu ústavného súdu a prípadné zrušenie napadnutého uznesenia. Krajský súd sa zrozumiteľne a dostatočne, teda ústavne akceptovateľným spôsobom, vysporiadal s kľúčovými námietkami sťažovateľky, najmä vysvetlil, že peňažné plnenie (kúpna cena, pozn.) pripísané na účet úpadcu počas konkurzného konania spĺňa zákonnú definíciu konkurznej podstaty podľa § 6 ods. 2 zákona o konkurze a z tohto dôvodu je daná právomoc konkurzného súdu. K tomu ústavný súd dodáva, že ak sa sťažovateľka domnieva, že tieto finančné prostriedky nemajú byť zahrnuté do konkurznej podstaty, pretože k nim nenadobudol úpadca vlastníctvo (z dôvodu plnenia

z právneho dôvodu, ktorý odpadol), právny poriadok poskytuje sťažovateľke iný účinný prostriedok súdnej ochrany, a to excindačnú žalobu prostredníctvom konkurzného súdu. Ústavný súd preto konštatuje, že krajský súd sa vysporiadal ústavne aprobovateľným spôsobom s kľúčovými námietkami sťažovateľky a pnutie s označenými právami sťažovateľky nezistil.

11. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením a označenými právami sťažovateľky nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu